

I. Jurecký:

## Rozhodnutia Najvyššieho súdu vo veciach trestných.

1.

**K náležitostiam zločinu padelania súkromnej listiny nepatrí aj dosiahnutie cieľu, totiž obdržanie protihodnoty za padelanú listinu.  
Právny pojem upotrebenia padelanej zmenky.**

(401. §, bod 1. 403., 565 §.)

Najvyšší súd usniesol sa nasledovne:

Zmätočná sťažnosť sa zamietá.

Dôvody: Proti rozsudku súdnej tabule osobitný obhájca obžalovaného oznámil zmätočnú sťažnosť na základe bodov 1. b) c) 385. § Trpp. preto, lebo skutok obžalovaného nebol kvalifikovaný len pokusom, ďalej lebo obžalovaný nebol oslobodený v smysle 67. § Trz. Z toho skutkového stavu, sedriou zisteného, súdnou tabulou prijatého, a tu v smysle 3. odst. 33. §. Trppnov. smerodajného, že obžalovaný na 5000 korún znejúcu zmenku, na ktorú mená J—a, V—a, J—a, V...a, F—a, V—a, bez ich privolenia podpísal, u s—j filiálky r—j úvernej banky cieľom eskomptovania tejto zmenky podal, súdy nižšieho stupňa správne odviedly ten právny záver, že obžalovaný falošnú zmenkovú súkromnú listinu zhotovil, a ju na to upotrebil, aby ňou jestvovanie zmenkovoprávnej zaviazanosti na zmenke podpísaných dokazované bolo a tak obžalovaný už týmto upotrebením dovíšil zločin padelania súkromnej listiny, protiviaci sa 401. § Trz. a kvalifikovaný dľa bodu 1. § Trz., k náležitostiam ktorého nepatrí aj dosiahnutie cieľu, totiž obdržanie protihodnoty za padelanú súkromnú listinu.

(Usnesenie zo dňa 20. januára 1921. Čís. Kr. III. 57-20.)

2.

**Otec chytil syna za krk, drhnul ho a siahal po vidlách. Syn sa vyslobodil a otca vidlami ubil, tak že tento následkom utrpených telesných úrazov zomrel. Syn nejednal v oprávnenej obrane.**

(306., 79. §§. Trz.)

Pod oprávnenu obranou dľa 79. § Trz. v širšom právnom smysle treba rozumieť jednako oprávnenu obranu v užšom smysle (1. a 2. odst. 79. § Trz) a jednako netrestané prestúpenie hraníc oprávnenej obrany (posl. odst. 79. § Trz). Preto aj v prípade tohoto prestúpenia (zo strachu, ľaku a zmätku) treba vyniesť oslobodzujúci rozsudok dľa bodu 3. 326. § Trpp.

Vzhľadom na prirodzenú a povinnú úctu dieťaťa oproti rodičom vyvinula sa tá prax, že dieťa aj v prípade nebezpečného nápadu so strany rodiča musí útekom vyhybnúť tomuto nápadu, jestli útek je vôbec možný.

V otázke použitia 79. §-u Trz, rozhoduje N. S. na základe skutočností, zistených súdmi nižšieho stupňa (3. odst. 33. § Trpppu) lebo právnu otázkou je či obžalovaný jednal v oprávnenej obrane.

V danom prípade N. S. z tých okolností, že otcom napadnutý syn telesne neporušený ostal, naproti tomu ale on otca, už zarazeného aj na zemi fazko telesne bantoval, odviedol ten právny záver, že tu nemôže byť reči o prestúpení hraníc oprávnenej obrany. Jur.

Najvyšší súd usniesol sa nasledovne:

Zmätočné sťažnosti sa zamietajú.

**Dôvody:** zmätočné sťažnosti sú bezzákladné a ako také v smysle odst. 1. 36. § Trpp. musely byť zamietnuté, lebo z toho skutkového stavu sedriou zisteného, súdnu tabulou z čiastky prijatého, z čiastky doplneného a tú v smysle odst 3. 33. § Trppnov. smerodajného, že obžalovaný svojho otca vidlami nielen po krku udrel, ale aj potom ho nimi viackrát udrel, a keď ten padnul na zem, aj vtedy ho ešte sem a tam trhal, treba odviesť ten právny záver, že smrteľný výsledok zapríčiniššie toto bantovanie nebolo potrebné k odvráteniu toho nápadu D—a Sz—a, že obžalovaného za krk bol chytíl, drhnul a jednou rukou sahal po vidlách, a že vzhľadom na tú okolnosť, že obžalovaný otcovi svojmu aj kosti dolámal, a na ňom vôbez úrazy ťažkého rázu spáchal, kdežto on ostal telesne neporušený, nemôže byť reči o tom, že by obžalovaný len zo strachu, ľaku alebo zmatku bol prestúpil hranice oprávnenej obrany, a dľa toho súdna tabula nemýlila sa keď vypovedala, že obžalovaný ten čin, ktorý je predmetom súdenia nespáchal v oprávnenej obrane.

(Usnesenie zo dňa 26. januára 1921. čís.. .Kr. III. 59-20).

### 3.

**Zločin usmrtenia dieťaťa len tá matka môže spáchať, ktorá usmrťí svoje dieťa, porodené z mimo manželstva. Rozhodujúca je tá okolnosť, či matka počas porodenia dieťaťa žila v zákonitom manželstve. Tá žena, ktorej muž žije, nemôže byť považovaná za žijúca mimo manželstva, dokiaľ nebola zákonite rozvedená so svojim mužom.**  
284., 279. §§ Trz.)

Stála praks: Pod výrazom »odlúčená«, nachádzajúcim sa v dôvodoch, usnesenia N. S. treba rozumieť »rozvedenú« ženu.

Najvyšší súd usniesol sa nasledovne:

Na základe odst. 1. odst. 35. § Trpp. nov. zrušuje sa rozsudok súdnej tabule, nariaďuje sa nové pokračovanie, a tým sa poveruje súdna tabula v B.....

**Dôvody:** Súdna tabula za vinnú vypovedala obžalovanú zo zločinu zúmyselného usmrtenia dieťaťa dľa 284. § Trz., čo ona tým spáchala, že dňa 4. apríla 1919 v Ž—j zúmyselne usmrtila bezprostredne po pôrode svoje z nemanželstva porodené dieťa tak, že hoduchnou, ktorú jemu na ústa pritísila, zadusila.

Súdna tabula ako skutočnosť zistila, že usmrtené dieťa bolo z plodené od nemanželského otca. Súdna tabula považuje obžalovanú za vydatú, avšak uvádza, že nie je isté, či manželstvo obžalovanej nebolo rozviazané smrťou muža v dobe začiatku tehotnosti obžalovanej, lebo obžalovaná o svojom mužovi nemá takmer 5 rokov žiadnej vedomosti, je tedy pravdepodobné, ba skoro isté, ohľadom na minulé válečné udalosti, že muž ani nežije, a snáď nežil ani v dobe, keď obžalovaná telesne obcovala, a z ktorého obcovania otázne dieťa sa narodilo.

Tedy pri kvalifikácii činu obžalovanej súdna tabula považuje sa rozhodujúcu okolnosť to, že usmrtené dieťa bolo zplodené od nemanželského otca. Z tohoto dôvodu považuje ona usmrtené dieťa za porodené z manželstva, a kvalifikuje čin obžalovanej dľa 284. § Trz.

Toto právne stanovisko súdnej tabule je mylné. Zločin usmrtenia dieťaťa dľa 284. § Trz. len tá matka môže spáchať, ktorá usmrťí svoje dieťa porodené mimo manželstva. Dľa správneho vysvetľovania zákona rozhodujúca je tá okolnosť, či matka počas porodenia dieťaťa žila v zákonitom manželstve. Taká žena, muž ktorej žije, nemôže byť považovaná ako žijúca mimo manželstva, dokiaľ ona nebola zákonite odlúčená od svojho muža. Následkom tohoto mylného

právneho stanoviska súdna tabula pominula so stanoviska trestného postupu zreteľne zistiť tú rozhodujúcu skutkovú okolnosť, či žil muž obžalovanej počas porodenia usmrtného dieťaťa. Bez zistenia tejto skutkovej okolnosti Najvyšší súd nemohol aplikovať primerané ustanovenia trestného zákona, lebo on dľa odst. 33. § Trpp. nov. skutočnosti zistiť nemôže.

Najvyšší súd tedy musel pokračovať dľa 1. odst. 35. § Trpp. nov. (Usnesenie zo dňa 3. februára 1921. Čís. III. 71-29.)

#### 4.

**Perušenie zákona tým, že okresný súd v svojom obore pôsobnosti vybavil trestnú vec zavedenú pre prečin násillia proti vrchnostenským medzítkam. Usnesenie N. S. vynesené ku zachovaniu právnej jednoty.** (4. § zák. čl. XL : 1914; bod 4. 17. § zák. čl. XXXIV. : 1897, 442., 527. §.)

Najvyšší súd vyniesol nasledovné usnesenie :

Opravný prostriedok generálneho prokurátora uznajúc za základný, vyrieka sa, že okresný súd s—ý výšoznačeným svojim rozsudkom porušil zákon, menovite ustanovenia bodu 4. 17. §, zák. čl. XXXIV, z roku 1897 a 2. odst. 527. § Trpp. potiaľ, pokiaľ zaviedol trestné pravotné konanie proti J-i M-i pre prečin násillia proti vrchnostenským medzítkam dľa 4. § zák. čl. XL. z roku 1914, menovaného v tomto prečine za vinného uznal a odsúdil vzdor tomu, že tento prečin v smysle bodu 4. 17. §, zák. čl. XXXIV. z roku 1897, patrí do oboru pôsobnosti sedrie, konečne že spisy tejto trestnej veci nepostúpil príslušnej sedrii.

Zároveň v smysle posl. odst. 442. § Trpp. zrušuje sa rečený rozsudok s..... okresného súdu spolu s celým tomu na základ slúživším pokračovaním a okresný súd upravuje sa ku postúpeniu tejto trestnej veci príslušnej sedrii v B.....

Dôvody: Dľa oznámenia četníckej stanice j—j pešiáci zásobovacej kolony A. O. a F. J. v noci 14. februára 1920. učinili oznámenie u výšmenovanej četníckej stanice proti J—i M—i preto, lebo ich v noci na ulici v spoločnosti jeho brata P—a M—a napadnul. Na to četníci A. K. a K. K. vybrali sa na vypátranie J—a a P—a M—a, ponevadž ale P. Muskočil, četník A. K. s pešákmi T—m a O—m pustili sa za P—m M—m, kdežto u J—a M—a zostal len četník K. K. J. M. odporoval ísť s četníkom K—m na četnícku stanicu, pokúsil sa tohoto odzbrojiť, aj mu vychytil bodlo, a keď mu ho četník s pomocou T—ho O—u, ktorí sa medzi časom vrátili, odobral a ho na četnícku stanicu viedol, vyhružal sa mu tými slovami: »počkajte, vy s.... české ja Vám to odplatím!«

Na návrh povereníka štátneho zástupcu s—ý okresný súd nariadil pojednávanie proti obvinenému J—i M—i pre prečin násillia proti vrchnostenským medzítkam dľa 2. odst. 4. § zák. čl. XL. z roku 1914, toto pojednávanie zadržal, J—a M—a v spomenutom prečine za vinného uznal a odsúdil na 14 dňovú väznicu, mimo toho aj na 60 korún peňažného trestu. Tento rozsudok hneď sa stal právoplatným.

Okresný súd v smysle 15. § Trpp. svoj obor pôsobnosti povinný bol skúmať z úradnej povinnosti a ponevadž prečin, označený v 4. §, zák. čl. XL. z roku 1914, v smysle bodu 4. 17. § zák. čl. XXXIV z roku 1897 patí do oboru pôsobnosti sedrii, dľa 2. odst. 527. § Trpp. spisy trestnej veci príslušnej sedrii mal postúpiť.

Okresný súd v S—i porušil tedy zákon, menovite ustanovenia teraz citovaných §§-ov tým konaním, že trestné pokračovanie na návrh povereníka štátneho zástupcu zaviedol, na miesto toho, aby spisy bol odoslal príslušnej sedrii, a že na základe zadržaného pojednávania túto trestnú vec meritorne vybavil.

Nasledovne v smysle 442. § Trpp. Najvyšší súd musel opravný prostriedok generálneho prokurátora za základný znať, porušenie zákona ustáliť, rozsudok okresného súdu spolu aj s celým predchádzajúcim trestným pokračovaním zrušiť a nariadiť, aby spisy trestnej veci boli odovzdané dľa zákona zo dňa 25. októbra 1920 čís. 590., čl. III. 1. § príslušnej sedrii v B.....

(Usnesenie zo dňa 22. decembra 1920, čís. Kr. III. 151-20.)

5.

**»Obžalovaný bol uznaný za umného«, »necíti sa vinným« sami v sebe nie sú zákonnými dôvody zmätočnosti. V takýchto prípadoch nestačí len odvolávať sa na bod 1 a) (alebo iný) 385. § Trpp. Spôsob označenia zmätočného dôvodu a toho ustanovenia rozsudku, proti ktorému uplatňuje sa zmätočná sťažnosť. Zreteľ na obranu.**

(384., 385. §, bod 4. 426. §, 428. §, 390. §, bod 3. 434. § Trpp, 2 odst. 31. § Trpp.)

V takých prípadoch, keď ide o dôvod materirálnej zmätočnosti, N. S. povinný je založiť svoje rozhodnutie na tie skutočnosti, ktoré sedria, poľažne súdna tabula za povinné uznala (3. odst. 33. § Trppn), nasledovne N. S. nemôže zistiť skutočnosti a nemôže ani to vypovedať, že ponúja bezprostredným potrebné drží zistenie nejakých, súdmi nižšieho stupňa pominutých okolností, má právo len zrušiť rozsudok na základe 35. § Trppn. a nariadiť nové pokračovanie. Niet pochybnosti o tom, že toto môže sa stať len z úradnej povinnosti, lebo zákon neudeluje právo zmätočnej sťažnosti stránkam na základe 35. § Trppn. Jasné je tedy, že v skutkovej otázke zmätočná sťažnosť je nepripustná, a ako taká, zákonom vylúčená.

Predsa mnohokrát sa pridá, že obžalovaný, ba aj obhájcovia odvolávajú sa na bod 1. a) 385. § Trpp. domáhajú sa zrušenia rozsudku súdu nižšieho stupňa na tom základe, že skutkový stav nesprávne bol zistený, že zistené skutočnosti nie sú dokázané. Takieto zmätočné sťažnosti v smysle 3. odst. 434. § Trpp. odmietajú sa.

N. S. liberálne zachádza s takými zmätočnými sťažnosťami, ktoré neobsahujú presné označenie zmätočného dôvodu alebo nariadeného opatrenia (390. § Trpp) a ktoré len odvolávajú sa na istý § (bod, literu, vetu, atď.) zákona. V takýchto prípadoch do povahy sa berie obrana obžalovaných, prednesená na hl. pojednávaníach alebo v písomných dôvodoch prechádzajúcich opravných prostriedkov.

Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

Zmätočné sťažnosti, pokiaľ ony sú založené na body 1. a) b) 385. § Trpp. sa odmietajú.

Dôvody: Dľa 428. § Trpp. zmätočná sťažnosť v prípade bodu 4. 426. § Trpp. môže byť založená na dôvody zmätočnosti, označené v 384. a 385. § Trpp., ale medzi týmito nenachádza sa ten dôvod, že »obžalovaný bol uznaný za vinného, že sa necíti vinným«, alebo taký dôvod, že »obžalovaný bol uznaný za vinného, že sa necíti vinným«, alebo taký dôvod, ktorý v pedstate zodpovedá týmto výrazom. A v tomto prípade nemôže sa vziať do ohľadu odvolávanie na bod 1. a) 385. § Trpp. lebo z obrany obžalovaného možno zistiť, že on len popiera spáchanie činu, tvoriaceho základ obžaloby, ale netvrdí to, že by tento čin nebol trestným činom. Zrejme je tedy, že on, a práve tak verejný a osobitný obhájca týmto odvolávaním len v skutkovej otázke napádajú rozsudok súdnej tabule, čo ale v smysle 3. odst. 33. § Trppnov. zákon nepripúšťa.

Ani obžalovaný, ani obhájcovia nevyjadrili sa v tom smere, že z akej príčiny považujú kvalifikáciu trestného činu obžalovaného za mylnú, a dľa ktorého ustanovenia zákona by mal on kvalifikovaný byť. Nevysvitá to ani z obrany, ani z bodu 1. b) 385. § Trpp., na ktorých sa sťažujúci sa odvolávajú. V tomto ohľade tedy zmätočné sťažnosti sú upotrebené bez označenia zmätočného dôvodu, následkom čoho oni v tejto časti, ako také, čo do viny však ako zákonom vylúčené v smysle 3. odst. 434. § Trpp. musely byť odmietnuté.

(Usnesenie zo dňa 12. januára 1921, čís. Kr. III. 80-19-3.)

## 6.

**Zatýmné zadržanie a vyšetrovacía väzba vytrpené obžalovaným u vojenského súdu pre iný čin, ako ktorý je základom trestného pokračovania a súdenia u civilného súdu, vpočítané byť nemôžu do trestu na slobode, vymeraného civilným súdom.**

(594. Trz. v znení čl. IV. zákona zo dňa 18. decembra 1919, čís. 1 sb. zák. a nar.)

Najvyšší súd vyniesol nasledovný rozsudok:

Na základe zmätočnej sťažnosti, oznámenej hlavným štátnym zástupcom, založenej na bod 2. 385. § Trpp. z dôvodu materiálnej zmätočnosti, označeného v bode 2. 385. § Trpp. zrušuje sa rozsudok súdnej tabule v tej časti, dľa ktorej v tejto trestnej veci za zatýmné zadržanie a vyšetrovaciu väzbu bola uznaná a za odbytú časť trestu na slobode vzatá doba 1 (jedného) roku 2 (dvoch) mesiacov a 22 (dvadsaťdva) dní, počítaná od 5-ho augusta 1919 do 27. októra 1920; zároveň ale na základe 94. šu Trz. z trestu na slobode, vymeraného rozsudkom štátnej tabule za odbyté sa berie doba 10 (desať) mesiacov a 8 (osem) dní, ktorú obžalovaný od 5. augusta 1919 do 2. okt. 1919, a od 17. februára 1920 do 26. okt. 1920 v zatýmnom zadržaní a vyšetrovacej väzbe vytrpel.

Dôvody: Zmätočná sťažnosť hlavného štátneho zástupcu, založená na bol 2. 365. § Trpp. z čiastky je základná. A síce súdna tabula zistila za skutkový stav že obžalovaný aj u divízneho súdu bol vo vyšetrovacej väzbe, bola ale toho názoru, že aj tá doba má byť započítaná do trestu na slobode, vymeraného v tejto trestnej veci, ktorú obžalovaný u vojenského súdu vytrpel, lebo vraj niet dát k tomu, že by obžalovaný tam pre iný čin bol býval odsúdený, z druhej strany ale obžalovaný pre ten čin, ktorý je predmetom tejto trestnej veci, bol četníkmi zatknutý 5. augusta 1919.

Avšak tento názor súdnej tabule spočíva na mylnom výklade 94. § Trz., lebo ustanovenie tohoto §-u nevzbudzuje pochybnosť v tom ohľade, že do trestu na slobode môžu započítané byť odsúdeným vytrpené len to zatýmné zadržanie a tá vyšetrovacía väzba, ktoré odsúdení strávil v trestnej veci, slúžiacej za základ trestnému pokračovaniu a súdeniu. A ponevác obžalovaný 3. oktobra 1919. bol odovzdaný vojenskej vrchnosti, ktorá proti nemu v svojom obore pôsobnosti viedla trestné pokračovanie pre zločiny dľa 327. § voj tr. zák. a 6. §. zák. čl. XXI. z roku 1890, ale nie pre ten zločin, ktorý je základom prítomného trestného pokračovania, ďalej ponevác obžalovaný len 17. februára 1920. bol zpät odovzdaný civilnému súdu, a tak v tejto trestnej veci len od 5. augusta do 2. októra 1919, potom od 17. februára 1920 bol v zatýmnom zadržaní a vyšetrovacej väzbe: súdna tabula pri výmere trestu nezadržala zákonom stanovené trestné sadzby, keď do trestu na slobode započítala, a za odbytú vzala aj tú dobu, ktorú obžalovaný v inej trestnej veci u divízneho súdu o d3. októra do 16. februára vo väzbe strávil.

Nasledovne Najvyšší súd v smysle 1. odst. 33. §. Trppnov. musel primerane zrušiť rozsudok súdnej tabule a vyniesť zákonu zodpovedajúci rozsudok.

(Rozsudok zo dňa 12. januára 1921. Čís. Kr. III. 293-20-3.)

## Prehľad slovenskej časti rozhodnutí Najvyššieho súdu Českosl. republiky.

Sostavil dr. A. Z.

### 1.

*Jestli kupec vykonal právo voľby, stanovené v §-e 353. obchodného zákona, od voľby svojej, už raz učinenej, nemôže sa jednostranne odchýliť.*

Súdna tabuľa v B. zmenila riešenie sedrie, ktorým bolo vyrieknuté, že si žalobník nemôže uplatňovať pohľadávku na náhradu škody, lebo v písomnej žalobe splnenie smluvy žiadal a tak svoje volebné právo už vykonal a od tejto voľby jednostranne nemôže už odstúpiť, — a vyriekla, že žaloba z rečeného dôvodu nemôže byť zamietnutá a to preto, lebo právo, žiadať splnenie smluvy neprislúchalo žalobníkovi následkom toho, že sa žalovaný opozdil, lež prislúchalo mu na základe smluvy, — keď teda žalobník žiadal od žalovaného splnenie smluvy, použil len svojho smluvného práva a týmto ešte nevykonal voľbu medzi právami, stanovenými v §-e 353. obch. zákona, ktorá voľba prislúcha kupcovi — následkom opozdenia predavateľa — v rozšírenej miere, — a požadovanie splnenia smluvy malo len ten následok, že by žalovaný bol mohol plniť dotiaľ, pokiaľ žaloba o odškodné nebola prednesená. (18./II. 1919, č. 1918. P. I. 1152/10).

*Najvyšší súd:* dovolacej žiadosti žalovaného vyhovel, žalobu o odškodné zamietol.

*Dôvody:* Pri vykonávaní volebného práva, ustanoveného pre kupca v §-e 353. obchodného zákona, materiálnym právnym predpisom je, že keď kupec už raz vykonal volebné právo, nemôže sa od toho jednostranne odchýliť, to jest právo jednostrannej zmeny je vylúčené.

Odvolačí súd pomušil tento predpis, keď vyniekol, že sa žalobník mohol odchýliť od svojho volebného práva, v žalobe udaného, smerujúceho na plnenie smluvy, a že bol oprávnený žiadať na pojednávaní o zahájení sporu — miesto plnenia — náhradu škody.